

П С П Д „ПАНОНСКЕ ТЕ-ТО“ Д.О.О.
Н О В И С А Д

Примљено: 23 АВГ 2010			
Орг. јед.	Број	ПРИЛОГ	Вредност
	0283		

**ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ -
ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД**

**Финансијски извештаји
31. децембар 2009. године и
Извештај овлашћеног ревизора**

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини Привредног друштва “Панонске Термоелектране - Топлане” д.о.о., Нови Сад

Обавили смо ревизију приложених финансијских извештаја (страна 3 до 44) Привредног друштва Панонске Термоелектране - Топлане д.о.о., Нови Сад (у даљем тексту “Друштво”), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2009. године и одговарајући биланс успеха, извештај о променама на капиталу и извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке; одабир и примену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о наведеним финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија такође укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују разумну основу за изражавање нашег мишљења.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини Привредног друштва "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад
(наставак)

Мишљење

По нашем мишљењу, финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Друштва на дан 31. децембра 2009. године, као и резултате његовог пословања и токова готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Скретање пажње

Не изражавајући резерве у односу на дато мишљење, скрећемо пажњу на напомену 24 уз финансијске извештаје у којој је обелодањено да износ основног капитала у евиденцијама Друштва није усаглашен са износом уписаног капитала у регистру Агенције за привредне регистре Републике Србије.

Београд, 7. мај 2010. године

ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године
(У хиљадама динара)

	<u>Напомена</u>	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	6	3,578,860	6,232,689
Остали пословни приходи		46,537	12,103
		<u>3,625,397</u>	<u>6,244,792</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Трошкови материјала	7	2,050,735	(4,768,436)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	8	641,629	(606,701)
Трошкови амортизације и резервисања	9	302,718	(298,703)
Остали пословни расходи	10	412,270	(386,249)
		<u>3,407,352</u>	<u>(6,060,089)</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		218,045	184,703
Финансијски приходи	11	366,870	61,504
Финансијски расходи	12	(122,513)	(203,446)
Остали приходи	13	42,158	251,004
Остали расходи	14	(313,086)	(133,816)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		191,474	159,949
Порез на добитак	15	-	(82)
НЕТО ДОБИТАК		<u>191,474</u>	<u>159,867</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су усвојени од стране Скупштине Привредног друштва "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад дана 27. фебруара 2009. године.

Потписано у име Привредног друштва "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад:

Милош Сарамандић,
Директор

Видосава Сацаков,
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2009. године

(У хиљадама динара)

	Напомена	31. децембар 2009.	<i>Кориговано</i> 31. децембар 2008.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	16	11,547	10,278
Некретнине, постројења и опрема	16	2,188,774	2,096,491
Учешћа у капиталу	17	80,414	80,414
Дугорочни финансијски пласмани	18	12,172	12,753
		<u>2,292,907</u>	<u>2,199,936</u>
Обртна имовина			
Залихе	19	822,765	889,569
Потраживања	20	2,825,417	2,757,046
Потраживања за више плаћен порез на добит		43,355	36,672
Краткорочни финансијски пласмани	21	35,000	-
Готовински еквиваленти и готовина	22	108,719	26,590
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	23	55,031	67,744
		<u>3,890,287</u>	<u>3,777,621</u>
Укупна актива		<u>6,183,194</u>	<u>5,977,557</u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве	24		
Удели		17,270,872	17,270,872
Остали капитал		8,526	8,065
Ревалоризационе резерве		310,519	310,519
Нераспоређена добит		202,893	159,867
Акумулирани губитак		<u>(13,304,376)</u>	<u>(13,452,819)</u>
		<u>4,488,434</u>	<u>4,296,504</u>
Дугорочна резервисања	25	209,798	88,119
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	26	341,809	345,213
Остале дугорочне обавезе	27	120,775	140,993
		<u>462,584</u>	<u>486,206</u>
Краткорочне обавезе			
Део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	28	24,415	36,254
Обавезе из пословања	29	848,779	879,968
Остале краткорочне обавезе	30	40,104	36,069
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	31	109,080	154,437
		<u>1,022,378</u>	<u>1,106,728</u>
Укупна пасива		<u>6,183,194</u>	<u>5,977,557</u>
Ванбилансна евиденција	32	916,710	618,864

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године

(У хиљадама динара)

	Удели	Остали капитал	Ревалоризационе резерве	Нереализовани добици по основу ХоВ	Акумулирани губитак	Нерасподељена добит	Укупно
<i>Кориговано</i>							
Стање на дан 1. јануара 2008. године	17,270,872	8,255	315,300	1,704	(13,460,674)	-	4,135,457
Корекције почетног стања	-	-	(1,682)	-	7,855	-	6,173
Кориговано стање на дан 1. јануара 2008. године	17,270,872	8,255	313,618	1,704	(13,452,819)	-	4,141,630
Продаја хартија од вредности	-	-	-	(1,704)	-	-	(1,704)
Исправка евидентирања процене	-	-	(3,099)	-	-	-	(3,099)
Откуп станова - нето	-	(190)	-	-	-	-	(190)
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	159,867	159,867
Стање на дан 31. децембра 2008. године	17,270,872	8,065	310,519	-	(13,452,819)	159,867	4,296,504
Стање на дан 1. јануара 2009. године	17,270,872	8,065	310,519	-	(13,452,819)	159,867	4,296,504
Покриће губитка	-	-	-	-	148,448	(148,448)	-
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	191,474	191,474
Остало	-	461	-	-	(5)	-	456
Стање на дан 31. децембра 2009. године	17,270,872	8,526	310,519	-	(13,304,376)	202,893	4,488,434

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године

(У хиљадама динара)

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Продаја и примљени аванси	4,185,023	7,328,598
Примљене камате из пословних активности	3,993	154,792
Остали приливи из редовног пословања	13,070	4,590
Исплате добављачима и дати аванси	(2,780,314)	(6,981,038)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(682,911)	(604,779)
Плаћене камате	(18,204)	(226,160)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(409,014)	(148,150)
Нето прилив/(одлив) готовине из пословних активности	<u>311,643</u>	<u>(472,147)</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Продаја акција и удела	-	1,649
Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	1,936	-
Остали финансијски пласмани (нето приливи)	-	346,310
Остали финансијски пласмани (нето одливи)	(35,000)	-
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(170,122)	(43,868)
Нето (одлив)/прилив готовине из активности инвестирања	<u>(203,186)</u>	<u>304,091</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Одливи по основу повраћаја дугорочних позајмљених средстава	(26,334)	-
Нето одлив готовине из активности финансирања	<u>(26,334)</u>	<u>-</u>
НЕТО ПРИЛИВ/(ОДЛИВ) ГОТОВИНЕ	82,123	(168,056)
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	26,590	194,637
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	6	9
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	<u>108,719</u>	<u>26,590</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Јавно предузеће за производњу термоелектричне и топлотне енергије у комбинованим процесима, "Панонске електране" (у даљем тексту: "Друштво"), основано је Одлуком Управног одбора ЈП "Електропривреда Србије" (у даљем тексту: "ЕПС") број 42/3-1, од децембра 1991. године, на коју је сагласност дала Влада Републике Србије, на седници број 414-6944/5 од јануара 1992. године.

Друштво је регистровано Решењем Привредног суда у Новом Саду број Фи. 185/92. године, у регистарском улошку 1-4792.

На дан 1. јануара 2006. године код Агенције за привредне регистре уписана је промена правне форме Друштва у друштво са ограниченом одговорношћу и промена назива у Привредно друштво "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад.

Основна делатност Друштва је производња термоелектричне и топлотне енергије, производња и снабдевање паром и топлом водом. Друштво обавља и делатности складиштења, превоза робе у друмском саобраћају и трговине на велико чврстим, течним и гасовитим горивима, као и хемијским и другим производима. Седиште Друштва је у Новом Саду, Булевар Ослобођења 100.

Друштво своју делатност обавља у дирекцији Друштва и три огранка са седиштима у Новом Саду, Зрењанину и Сремској Митровици.

Управу Друштва чине Скупштина друштва од 3 члана и Директор, које именује Управни одбор ЕПС. Скупштина друштва обезбеђује реализацију циљева оснивања Друштва и одговара за остваривање техничко-технолошког и економског система управљања електроенергетским системима. Уз сагласност Управног одбора ЕПС одлучује:

- о оснивању Друштва,
- о доношењу годишњих планова Друштва и
- о доношењу општих аката Друштва.

Директор представља и заступа Друштво, организује и руководи процесом рада и води пословање Друштва, доноси одлуке и одговара за законитост, предлаже Скупштини Друштва основне пословне политике, програме рада и планове развоја и извршава одлуке Скупштине Друштва.

Друштво поседује лиценце за обављање енергетске делатности:

- Лиценцу за обављање енергетске делатности производње електричне енергије (Решење Агенције за енергетику Републике Србије број 312-90/2006-Л-I од 14.07.2006).
- Лиценцу за обављање енергетске делатности производње топлотне енергије у електранама-топланама (комбинованим процесима производње) - (Решење Агенције за енергетику Републике Србије број 312-89/2006-Л-I од 14.07.2006).
- Лиценцу за обављање енергетске делатности складиштења нафте и деривата нафте (Решење Агенције за енергетику Републике Србије број 311.02-91/2006-Л-I од 06.07.2006.).

Порески идентификациони број ("ПИБ") Друштва је 100187552, а матични број 08271259.

На дан 31. децембра 2009. године друштво је имало 606 запослених радника (31. децембра 2008 године - 615).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији (“Службени гласник РС” бр. 46 од 2. јуна 2006. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (“Оквир”), Међународне рачуноводствене стандарде (“МРС”), односно Међународне стандарде финансијског извештавања (“МСФИ”), као и тумачења која су саставни део стандарда који су били на снази на дан 31. децембра 2002. године.

Измене МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“Одбор”) и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања (“Комитет”), у периоду од 31. децембра 2002. године до краја 2007. године, званично су усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије (“Министарство”) и објављени у Службеном гласнику РС бр. 16 на дан 12. фебруара 2008. године. Министарство је, такође, утврдило (Решењем бр 401-00-1456/2008- 16) и објавило за примену у Службеном гласнику РС бр. 116 од 17. децембра 2008. године превод измена МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање” и МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивање”.

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и IFRIC тумачења која су била на снази за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године (што се посебно односи на период након доношења Решења од стране Министарства). При том, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник РС” бр. 114 од 22. децембра 2006. године и 119 од 26. децембра 2008. године), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 “Приказивање финансијских извештаја”, а уз то, у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом. Објављени стандарди и тумачења која још увек нису званично усвојена, као и објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напоменама 2.2 и 2.3.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Предузеће је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Србије.

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.2. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису усвојени и преведени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена и преведена у Републици Србији за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2009. године.

- МСФИ 8 “Пословни сегменти” (на снази за годишње периоде почевши од 1. јануара 2009. године).
- Измене МСФИ 4 “Уговори о осигурању” и МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивања” – Побољшање обелодањивања о финансијским инструментима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године).
- Измене МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања” и МРС 27 “Консолидовани и појединачни финансијски извештаји” – Трошак улагања у зависно предузеће, заједнички подухват или придружено привредно лице (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године).
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 22. маја 2008. године (МРС 1, МСФИ 5, МРС 8, МРС 10, МРС 16, МРС 19, МРС 20, МРС 23, МРС 27, МРС 28, МРС 29, МРС 31, МРС 34, МРС 36, МРС 38, МРС 39, МРС 40, МРС 41) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (већина измена биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године).
- Измене МРС 32 “Финансијски инструменти: Презентација” и МРС 1 “Презентација финансијских извештаја” – Инструменти који се могу поново (про)дати емитенту и обавезе проистекле по основу ликвидације (на снази за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године).
- МРС 1 (ревидирани) “Презентација финансијских извештаја” – Ревидирана презентација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године).
- МРС 23 (ревидирани) “Трошкови позајмљивања” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године).
- Измене МСФИ 2 “Исплате по основу акција” – Услови стицања и укидања права (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године).
- Измене IFRIC 9 “Поновна процена уграђених деривата” и МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање” – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године).
- IFRIC 13 “Програми лојалности купаца” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2008. године).
- IFRIC 14 “МРС 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2008. године).
- IFRIC 15 “Уговори о изградњи некретнина” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису усвојени и преведени (наставак)

- IFRIC 16 “Хединг нето инвестиција у иностране операције” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. октобра 2008. године).

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек ниси ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- МСФИ 9 “Пословни сегменти” (на снази за годишње периоде почевши од 1. јануара 2013. године),
- МСФИ 3 (ревидиран) “Пословне комбинације” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- МСФИ 1 (ревидиран) “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене МСФИ 2 “Исплате по основу акција” – Трансакције групних готовинских исплата по основу акција (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене МРС 24 “Обелодањивања о повезаним лицима” – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- Измене МРС 27 “Консолидовани и појединачни финансијски извештаји” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене МРС 32 “Финансијски инструменти: Презентација” – Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године),
- Измене МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење” – Ставке које се могу заштити од ризика (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 2, МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 18, МРС 36, МРС 38, МРС 39, IFRIC 9, IFRIC 16) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (већина измена биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек ниси ступили на снагу (наставак)

- Измене IFRIC 14 “МРС 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција” – Преплаћени минимални захтеви за финансирањем (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године).
- МСФИ 17 (ревидиран) “Пренос неновчаних средстава власницима предузећа” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 18 “Пренос средстава са купаца” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 19 “Намиривање обавеза инструментима капитала” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године).

2.4. Упоредни подаци

Упоредне податке представљају финансијски извештаји за годину која се завршава 31. децембра 2008. године. У циљу усаглашавања са презентацијом података за текући период извршене су одређене рекласификације података презентованих у финансијским извештајима Предузећа за 2008. годину.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Основне рачуноводствене политике примењене код састављања ових финансијских извештаја наведене су у наставку.

3.1. Приходи и расходи

Приходи од продаје у оквиру ЕПС исказани су по фактурисаној вредности уз искључење пореза на додату вредност. Од 1. јануара 2005. године Друштво врши фактурисање своје производње ЈП Електропривреда Србије по трансферним ценама које је утврдио Управни одбор ЕПС-а.

Остали приходи од продаје признају се када се ризик и корист повезани са правом власништва преносе на купца, а то подразумева датум испоруке производа купцу.

Приходима исказаним у билансу успеха у текућем периоду сучељавају се њима припадајући трошкови.

Приходи и расходи по основу камата се књиже у корист или на терет периода на који се односе.

3.2. Донације

Вредност средстава добијених кроз донације се иницијално евидентира као разграничени приход у оквиру обавеза у билансу стања, који се умањује у корист биланса успеха, у периоду када се на терет биланса успеха евидентирају трошкови везани за коришћење средстава примљених из донација.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.3. Ефекти промена курсева валута

Пословне промене настале у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.4. Порези и доприноси

а) Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит важећим у Републици Србији.

Порез на добитак у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом, уз умањење по основу остварених пореских кредита. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добитак приказан у билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

б) Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак на терет кога се одложена пореска средства могу искористити.

в) Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају износе плаћене за порезе на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају у складу са републичким и општинским прописима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања

Некретнине, постројења и опрема почетно се мере по набавној вредности. Компоненте набавне вредности су: фактурна вредност добављача умањена за све рабате садржане у рачуну, увозне дажбине и друге јавне приходе, који се не рефундирају, као и сви други директно приписивани трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне приправности.

Средство изграђено у сопственој режији признаје се по цени коштања, под условом да она не прелази тржишну вредност. У цену коштања средства не улази камата, административни и други општи трошкови, који се не могу директно приписати средству.

Некретнине, постројења и опрема, са изузетком земљишта, су на дан 1. јануара 2004. године исказана по ревалоризованој набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Ревалоризација вредности основних средстава извршена је на дан 1. јануара 2004. године од стране овлашћеног процењивача, на основу њиховог усклађивања са правичном вредношћу. Ревалоризована вредност некретнина на дан 1. јануара 2004. године је у складу са МСФИ 1 "Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања" призната као њихова вероватна вредност на тај дан, а за потребе састављања почетног биланса стања у складу са МСФИ. Ефекат извршене ревалоризације некретнина исказан је у оквиру акумулираног резултата из ранијих година. Земљиште није било предмет процене од стране независног проценитеља на дан 1. јануара 2004. године, већ су преузете књиговодствене вредности исказане у финансијским извештајима на дан 31. децембра 2003. године.

Поновна процена некретнине, постројења и опрема је вршена на дан 1. јануар 2007. године од стране независног проценитеља. Некретнине и опрема набављена након 1. јануара 2007. године и опрема која није процењена, исказане су по набавној вредности и умањене за исправку вредности. Поред тога, извршена је и процена земљишта на дан 1. јануара 2007. године. Позитивни ефекти процене су књиговодствено евидентирани на терет ревалоризационих резерви, а негативни ефекти процене на терет расхода текућег периода.

Трошкови одржавања, поправке и замене мањих делова опреме се урачунавају у трошкове одржавања у моменту настанка.

Накнадна улагања при реконструкцији, адаптацији или другој доградњи приписују се вредности средстава уколико се тим улагањем повећава капацитет средства, продужава корисни век употребе, побољшава квалитет производа или мења намена средства.

Добитак или губитак настао приликом отуђивања некретнина, постројења и опреме књижи се на терет осталих прихода/расхода.

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вредности или цени коштања, која укључује увозне дажбине, порезе који се не рефундирају и друге расходе који се могу приписати средству, и умањења за све трговачке попусте и рабате. Расходи камата током периода финансирања нематеријалних улагања се не капитализују.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Амортизација

Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања се амортизују у току њиховог корисног века употребе, применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих стопа у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања.

Амортизација се обрачунава на набавну или ревалоризовану вредност некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања. Обрачун амортизације почиње од наредног месеца од када се ова средства ставе у употребу.

Амортизационе стопе за основне категорије некретнина, постројења и опреме наведене су у следећој табели:

	<u>стопа</u>
Некретнине	1.5% - 5.0%
Опрема	3.0% - 50.0%
Нематеријална улагања	20.0%

3.7. Обезвређивање вредности некретнина, постројења и опреме

На дан састављања финансијских извештаја врши се процењивање постојања било каквих индиција да је вредност средства умањена на основу екстерних и интерних извора информација.

Уколико постоје индиције да је неко средство обезвређено за то појединачно средство, врши се процена износа који може да се поврати. У немогућности процене износа који може да се поврати по средству врши се процена повративог износа за јединицу која ствара новац, односно на нивоу Друштва.

На дан 31. децембра 2009. и 2008. године, према процени руководства, није било индиција које указују да је вредност сталних средстава обезвређена.

3.8. Залихе

Залихе обухватају сировине и материјал (основни и помоћни), резервне делове, алат и инвентар.

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето продајној вредности ако је она нижа. Набавна вредност обухвата куповну цену, увозне дажбине и друге порезе који се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањена за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке. Цену коштања залиха чине трошкови материјала, израде, трошкови зарада и општи трошкови производње, укључујући и опште трошкове набавке и техничког управљања у износима неопходним за довођење залиха у стање и на место у коме се налазе на дан биланса стања. Нето продајна вредност је вредност по којој залихе могу бити реализоване у нормалним условима пословања, по одбитку трошкова продаје.

Обрачун излаза (утрошка) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене. Пондерисани просек израчунава се приликом пријема сваке наредне пошиљке.

Алат и ситан инвентар отписују се једнократно приликом стављања у употребу.

Исправка вредности залиха се врши на терет осталих расхода у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност, односно по основу документованих смањења употребне вредности залиха.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Финансијски инструменти

Свако уговорно право из којег настаје финансијско средство и финансијска обавеза или инструмент капитала признаје се као финансијски инструмент на датум поравнања.

Приликом почетног признавања, финансијска средства и финансијске обавезе мере се по набавној вредности која представља поштenu вредност надокнаде која је дата односно примљена. Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструментата реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

Учешћа у капиталу

Учешћа у капиталу се иницијално признају по набавној вредности, а после почетног признавања мере се по:

- поштеној вредности, уколико се држе ради трговања или су расположиви за продају, а који имају котирану тржишну вредност на активном тржишту,
- амортизованог вредности, уколико имају фиксни рок доспећа,
- набавној вредности, расположиви за продају уколико немају фиксни рок доспећа, а немају котирану тржишну вредност на активном тржишту.

Остали дугорочни пласмани

Остали дугорочни пласмани се иницијално признају по набавној вредности, а после почетног признавања мере се по:

- поштеној вредности, уколико се држе ради трговања,
- амортизованог вредности, уколико имају фиксни рок доспећа,
- набавној вредности, уколико немају фиксни рок доспећа.

Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења признаје се као добитак или губитак у периоду у ком настаје.

Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје, и друга потраживања.

Потраживања по основу продаје мере се по вредностима из оригиналне фактуре. Фактурисане камате у вези са продајом добара и услуга признају се као друга потраживања и исказују се у оквиру прихода, у периоду у коме су настале.

Остала потраживања и пласмани који су потекли од предузећа мере се по амортизованог вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Финансијски инструменти (наставак)

Обезвређивање финансијских средстава

На дан сваког биланса врши се процена објективних доказа о вредности средстава анализом очекиваних нето прилива готовине и то:

- појединачно за средства која су значајна или
- на бази портфеља за групу сличних финансијских средстава која нису појединачно идентификована као обезвређена.

Приликом процене вероватноће наплате потраживања, Друштво је уважило све догађаје настале након датума биланса стања.

Процена извесности наплате потраживања врши се по групама дужника. Потраживања од правних лица по којима је протекао рок за наплату од најмање 60 дана врши се исправка вредности потраживања у целости. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за ову групу дужника и појединачно. Исправка потраживања не врши се по основу потраживања у оквиру ЕПС, као ни од лица којима се истовремено и дугује.

За сва потраживања по којима је покренут судски поступак, врши се исправка потраживања у целости. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или по Одлуци органа управљања.

Готовина и еквиваленти готовине

Готовина и еквиваленти готовине обухватају готовину на рачунима код банака и у благајни.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања, финансијске обавезе се мере у износу по коме је обавеза почетно призната, умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повериоца. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења.

3.10. Накнаде запосленима

а) Порези и доприноси за обезбеђење социјалне сигурности запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да уплаћује доприносе државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају применом законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.10. Накнаде запосленима (наставак)

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Друштво, у складу са прописима који се примењују у Републици Србији, има обавезу да исплати запосленима отпремнине приликом одласка у пензију у висини три просечне бруто зараде остварене у Републици Србији у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, с тим да тако исплаћена отпремнина не може бити нижа од једне и по просечне зараде по запосленом у Друштву у месецу који претходи месецу исплате отпремнине, односно једне и по просечне зараде у привреди Републике Србије у месецу који претходи месецу исплате отпремнине, ако је то за запосленог повољније.

Друштво је извршило актуарски обрачун садашње вредности будућих обавеза за отпремнине и јубиларне награде у складу са МРС 19: Накнаде запосленима, и формирало одговарајућа резервисања по том основу.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Друштва коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза, као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

4.1. Амортизација и амортизационе стопе

Обрачун амортизације и примењене стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Друштво процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

4.2. Резервисања за судске спорове

Резервисања су у значајној мери подложна проценама. Друштво процењује вероватноћу да се нежељени случајеви могу догодити као резултат прошлих догађаја и врши процену износа који је потребан да се измири потенцијална обавеза. Према најбољим сазнањима, Друштво је тужено у неколико радно-правних спорова чију вредност није могуће проценити. Руководство Друштва верује у позитиван исход судских спорова које води као тужбена страна, али ипак је формирало резервисања у ове сврхе на дан 31. децембра 2009. године. Међутим, иако Друштво поштује начело опрезности приликом процене, с обзиром да постоји велика доза неизвесности, у одређеним случајевима стварни резултати могу одступати од ових процена.

4.3. Одложена пореска средства

У складу са проценама руководства, а услед неизвесности да ће будући опорезиви добити, на терет којих се одложена пореска средства могу искористити, бити расположиви у наредним обрачунским периодима, Друштво није исказало одложена пореска средства по основу улагања у основна средства у укупном износу од и по основу пореских губитака у укупном кумулираном износу од 15,563 хиљаде динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

4.4. Исправка вредности потраживања

Друштво перманентно прати финансијско стање и пословање својих значајних комитената, односно изложеност ризику депоновања и улагања средстава. Друштво је у складу са рачуноводственом политиком извршило индиректан отпис потраживања старијих од 60 дана од дана њихове доспелости на наплату. Процене су руководства да је формиран износ исправке вредности потраживања реалан, те да су потраживања исказана у пословним књигама наплатива, односно да не постоји висок степен неизвесности њихове наплате.

4.5. Фер вредност финансијских инструмената

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Друштво примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Друштва врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности.

Процене су руководства, у датим околностима, да је књиговодствена вредност финансијских инструмената једнака њиховој фер вредности, те да је као таква најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА

а) Ефекти корекција и рекласификација на позиције капитала и резерви исказане на дан 31. децембра 2008. године:

У току године по основу ефеката грешака из ранијих година и рекласификација у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (Службени гласник РС бр. 114/06 до 119/08), а у складу са захтевима МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“, Друштво је спровело корекције почетног стања из ранијих година приказаних у табели која следи:

	<u>Ревалоризационе резерве</u>	<u>Акумулирани губитак</u>
Стање 31. децембра 2008. године пре корекција	315,300	(13,460,674)
Исправка грешака при евидентирању процене	(1,682)	1,682
Књижна одобрења	-	6,173
Кориговано стање 31. децембра 2008. године	<u>313,618</u>	<u>(13,452,819)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

б) Ефекти корекција на билансу стања на дан 31. децембра 2008. године

Кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2008. године, након спроведених корекција приказаних у претходном прегледу, приказан је у наредној табели:

	Претходно исказано 31. децембар 2008.	Корекције	Кориговано 31. децембар 2008.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	10,278	-	10,278
Некретнине, постројења и опрема	2,096,491	-	2,096,491
Учешћа у капиталу	80,414	-	80,414
Дугорочни финансијски пласмани	12,753	-	12,753
	<u>2,199,936</u>	<u>-</u>	<u>2,199,936</u>
Обртна имовина			
Залихе	889,569	-	889,569
Потраживања	2,736,994	20,052	2,757,046
Потраживања за више плаћен порез на добит	36,672	-	36,672
Готовински еквиваленти и готовина	26,590	-	26,590
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	67,744	-	67,744
	<u>3,757,569</u>	<u>20,052</u>	<u>3,777,621</u>
Укупна актива	<u>5,957,505</u>	<u>20,052</u>	<u>5,977,557</u>
Ванбилансна актива	<u>618,864</u>	<u>-</u>	<u>618,864</u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Удели	17,270,872	-	17,270,872
Остали капитал	8,065	-	8,065
Ревалоризационе резерве	312,201	(1,682)	310,519
Губитак	(13,312,227)	19,275	(13,292,952)
	<u>4,278,911</u>	<u>17,593</u>	<u>4,296,504</u>
Дугорочна резервисања	88,119	-	88,119
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	345,213	-	345,213
Остале дугорочне обавезе	140,993	-	140,993
	<u>486,206</u>	<u>-</u>	<u>486,206</u>
Краткорочне обавезе			
Део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	36,254	-	36,254
Обавезе из пословања	879,968	-	879,968
Остале краткорочне обавезе	28,474	7,595	36,069
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	159,573	(5,136)	154,437
	<u>1,104,269</u>	<u>2,459</u>	<u>1,106,728</u>
Укупна пасива	<u>5,957,505</u>	<u>20,052</u>	<u>5,977,557</u>
Ванбилансна пасива	<u>618,864</u>	<u>-</u>	<u>618,864</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

в) Ефекти корекција на билансу успеха за годину која се завршава на дан 31. децембра 2008. године

	Претходно исказано 1. јануар – 31. децембар 2008. године	Корекција	1. јануар – 31. децембар 2008. године након корекције
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	6,226,411	6,278	6,232,689
Остали пословни приходи	12,103	-	12,103
	<u>6,238,514</u>	<u>6,278</u>	<u>6,244,792</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Трошкови материјала	(4,768,436)	-	(4,768,436)
Трошкови зарада, накнаде зарада и остали лични расходи	(606,701)	-	(606,701)
Трошкови амортизације и резервисања	(298,703)	-	(298,703)
Остали пословни расходи	(391,385)	5,136	(386,249)
	<u>(6,065,225)</u>	<u>5,136</u>	<u>(6,060,089)</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	173,289	11,414	184,703
Финансијски приходи	61,504	-	61,504
Финансијски расходи	(203,446)	-	(203,446)
Остали приходи	251,004	-	251,004
Остали расходи	(133,816)	-	(133,816)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	148,535	11,414	159,949
Порез на добитак	(82)	-	(82)
НЕТО ДОБИТАК	<u>148,453</u>	<u>11,414</u>	<u>159,867</u>

Друштво је, на име корекције због пословних промена које су се десиле у 2009. години а односе се на раније године, сходно Уговору са ЈКП Новосадска топлана, за испоручену топлотну енергију издало књижно одобрење и извршило корекцију акумулираног губитка и стања потраживања за износ од 14,431 хиљаду динара. Истовремено, на основу утврђених коначних мерења испоручене топлотне енергије, према ЈКП Новосадска топлана издало и књижно задужење и такође извршило корекцију акумулираног губитка и стања потраживања код наведеног правног лица у износу од укупно 28,780 хиљада динара (13,774 хиљада динара и 15,006 хиљада динара).

Такође, сходно важећем Уговору са ДП Грејање Зрењанин, а на основу испоручене топлотне енергије, Друштво је извршило одобрење и кориговало акумулирани губитак и стање потраживања овог правног лица за износ 7,929 хиљада динара. На основу Уговора о преузимању дуга ДП Грејање од стране АИК банке, Друштво је извршило сторнирање исправке вредности потраживања од овог правног лица из 2008. године у износу од 13,632 хиљаде динара и тиме кориговало акумулирани губитак и стање потраживања овог правног лица.

Друштво је на основу приспелих коначних решења за накнаде за коришћење вода и за заштиту животне средине, извршило корекцију акумулираног губитка и стања обавеза за наведене накнаде за износ од 5,136 хиљада динара.

Друштво је на основу обрачуна и плаћања заосталог бенефицираног стажа извршило плаћање према запосленима у износу од 7,595 хиљада динара и извршило корекцију акумулираног губитка.

Такође, Друштво је извршило продају одређених основних средстава и укидање ревалоризационих резерви у износу од 1,682 хиљаде динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

6. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Приходи од продаје електричне енергије у оквиру ЕПС	2,488,915	4,840,126
Остали приходи од продаје:		
- топлотна енергија	1,047,348	1,014,808
- технолошка пара	36,938	373,204
- услуге	-	23
- остало	5,659	4,528
	<u>3,578,860</u>	<u>6,232,689</u>

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Природни гас	1,447,468	3,715,921
Деривати нафте	432,543	900,453
Набављена електрична енергија у оквиру ЕПС	76,971	70,108
Материјал за одржавање и резервни делови	49,373	49,231
Ситан инвентар и ауто гуме	8,482	8,511
ХТЗ опрема	873	5,420
Канцеларијски и остали режијски материјал	3,287	3,537
Остало	31,738	15,255
	<u>2,050,735</u>	<u>4,768,436</u>

8. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Бруто зараде	512,060	478,562
Доприноси на зараде на терет послодавца	99,808	94,595
Превоз запослених	18,039	15,403
Накнаде трећим лицима по уговорима и одлукама УО	5,499	6,562
Јубиларне награде	-	6,053
Путни трошкови и дневнице	2,351	4,159
Помоћ запосленима	1,902	784
Отпремнине	-	136
Остали лични расходи	1,970	447
	<u>641,629</u>	<u>606,701</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

9. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2009.	2008.
Трошкови амортизације	162,001	210,584
Трошкови резервисања за накнаде запосленима	25,717	88,119
Трошкови резервисања за судске спорове	115,000	-
	<u>302,718</u>	<u>298,703</u>

10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2009.	2008.
Премије осигурања	135,782	117,598
Накнаде за коришћење вода	18,411	21,465
Накнаде за коришћење грађевинског земљишта	42,530	40,707
Накнаде за загађење животне средине	5,274	10,291
Порез на имовину	2,612	2,646
Остали индиректни порези и накнаде	1,980	1,017
Услуга одржавања	110,962	107,144
ПТТ услуге	10,189	10,043
Транспортне услуге	35	163
Закупнине	-	7,080
Комуналне услуге	10,066	9,059
Услуге студентских и омладинских организација	558	345
Стручно образовање	2,399	2,576
Платни промет и банкарске услуге	3,266	1,989
Остале услуге у оквиру ЕПС	498	828
Остале услуге	53,602	29,341
Судски трошкови	2,341	1,462
Трошкови рекламе	3,611	3,761
Репрезентација	4,780	5,001
Остали трошкови	3,374	13,733
	<u>412,270</u>	<u>386,249</u>

11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2009.	2008.
Финансијски приходи у оквиру ЕПС	-	14,603
Приходи од камата	358,365	39,904
Позитивне курсне разлике	7,691	6,949
Остали финансијски приходи	814	48
	<u>366,870</u>	<u>61,504</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (наставак)

Приходи од камата у износу од 358,365 хиљада динара укључују износ од 283,899 хиљада динара који се односи на коначну пријаву потраживања од фабрике шећера Зрењанин, која је у току 2009. године отишла у стечај, па је сходно позитивним прописима Републике Србије извршена и коначна пријава потраживања која је обухватила и до тог момента процесне камате на извршене судске пресуде које нису плаћене и за које се камата обрачунава у тренутку плаћања или, као што је то био случај, на дан проглашења стечаја. Имајући у виду велику неизвесност наплате овог потраживања извршена је и исправка потраживања по основу камата.

12. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Финансијски расходи у оквиру ЕПС-а	15,624	24,835
Расходи камата	85,035	128,176
Негативне курсне разлике	21,014	50,432
Остали финансијски расходи	840	3
	<u>122,513</u>	<u>203,446</u>

13. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Наплаћена исправљена потраживања	21,776	227,905
Накнадно одобрени рабати и попусти	17,148	18,448
Добици од продаје некретнина, постројења и опреме	1,374	-
Добици од продаје учешћа у капиталу	-	1,649
Добици од продаје материјала	-	1,444
Вишкови	1,430	-
Остали приходи	430	1,558
	<u>42,158</u>	<u>251,004</u>

14. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Обезвређење потраживања	303,898	120,674
Обезвређење учешћа у капиталу	-	6,287
Директан отпис потраживања	45	282
Губици од расходања опреме	884	250
Мањкови	297	64
Обезвређење залиха	2	19
Обезвређење некретнина, постројења и опреме	4,781	-
Трошкови спонзорства и донаторства	1,765	2,007
Остали расходи	1,414	4,233
	<u>313,086</u>	<u>133,816</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

15. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	2009.	2008.
Текући порез – порески расход периода	-	(82)
Одложени порески приходи	-	-
	-	(82)

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара	
	2009.	2008.
Добитак/(Губитак) пре опорезивања	191,474	159,949
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(19,147)	(15,995)
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	(14,993)	(7,534)
Непризнати капитални добици	-	(1,649)
Порески кредити по основу улагања у основна средства	-	8,968
Непризнати преносиви порески губици	34,140	16,210
	-	(82)

в) Одложена пореска средства и обавезе

На дан 31. децембра 2009. године, Друштво је извршило обрачун, али није исказало одложена пореска средства по основу привремених разлика између пореске основице некретнина, постројења и опреме и њихове књиговодствене вредности у износу од 641,482 хиљаде динара, због неизвесности њиховог искоришћења у будућим периодима. Такође, на дан 31. децембра 2009. године Друштво није исказало одложена пореска средства по основу улагања у основна средства у укупном износу од 37,034 хиљада динара и по основу оствареног пореског губитка у износу од 5,465 хиљада динара. Напред наведени порески кредити настали су и истичу у следећим периодима:

Година настанка	Година истека	Порески кредит	У хиљадама динара	
			Искоришћен порески кредит	Неискоришћен порески кредит
2008.	2018.	14,433	-	14,433
2009.	2019.	28,066	-	28,066
Укупно				42,499

ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Грађевински		Постројења,	Средства	Укупно	Нематеријална улагања
	Земљиште	објекти	опрема и остала средства	у припреми и аванси		
Набавна вредност						
Стање 1. јануара 2008. године	88,998	7,617,123	28,685,797	6,554	36,398,472	15,372
Корекција почетног стања	-	-	(1,383)	-	(1,383)	-
Кориговано стање 1. јануара 2008.	88,998	7,617,123	28,684,414	6,554	36,397,089	15,372
Повећања током године	-	-	-	46,643	46,643	6,291
Дати аванси за основна средства	-	-	-	98,018	98,018	-
Преноси у употребу	-	2,406	44,237	(46,643)	-	-
Преноси између група	-	(330,620)	335,452	-	4,832	-
Расходовање и мањкови	-	-	(29,219)	-	(29,219)	(521)
Усаглашавање са аналит. евиденцијом	-	-	1,383	-	1,383	-
Остало	-	(418)	-	-	(418)	-
Стање 31. децембра 2008. године	88,998	7,288,491	29,036,267	104,572	36,518,328	21,142
Исправка вредности						
Стање 1. јануара 2008. године	-	6,830,436	27,399,987	-	34,230,423	7,634
Корекција почетног стања	-	9,212	(4,966)	-	4,246	-
Кориговано стање 1. јануара 2008.	-	6,839,648	27,395,021	-	34,234,669	7,634
Пренос између група	-	(306,415)	319,917	-	13,502	-
Амортизација текуће године	-	16,283	190,628	-	206,911	3,673
Расходовања и мањкови	-	-	(28,985)	-	(28,985)	(443)
Усаглашавање са аналит. евиденцијом	-	(9,212)	4,966	-	(4,246)	-
Остало	-	(14)	-	-	(14)	-
Стање 31. децембра 2008. године	-	6,540,290	27,881,547	-	34,421,837	10,864
Садашња вредност						
31. децембар 2008. године	88,998	748,201	1,154,720	104,572	2,096,491	10,278
1. јануар 2008. године	88,998	777,475	1,289,393	6,554	2,162,420	7,738
Набавна вредност						
Стање 1. јануара 2009. године	88,998	7,288,491	29,036,267	104,572	36,518,328	21,142
Повећања током године	-	-	-	246,361	246,361	-
Преноси у употребу	-	16,214	175,654	(191,868)	-	-
Средства пренета од трећих лица	-	37,869	-	-	37,869	-
Расходовање и мањкови	-	-	(41,063)	-	(41,063)	-
Отуђења	-	-	(20,655)	-	(20,655)	-
Остало	-	(4,780)	(5)	(28,376)	(33,161)	5,611
Стање 31. децембра 2009. године	88,998	7,337,794	29,150,198	130,689	36,707,679	26,753
Исправка вредности						
Стање 1. јануара 2009. године	-	6,540,290	27,881,547	-	34,421,837	10,864
Амортизација текуће године	-	16,435	141,210	-	157,645	4,356
Отуђења	-	-	(20,250)	-	(20,250)	-
Расходовање и мањкови	-	1	(40,323)	-	(40,322)	(14)
Остало	-	-	(4)	-	(4)	-
Стање 31. децембра 2009. године	-	6,556,726	27,962,180	-	34,518,906	15,206
Садашња вредност						
31. децембар 2009. године	88,998	781,068	1,188,018	130,689	2,188,774	11,547

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

17. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	% учешћа у капиталу	У хиљадама динара	
		31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
ИПОК д.о.о., Зрењанин	13.62	80,415	80,415
БЕК Индустрија меса д.о.о., Зрењанин	1.03	6,276	6,276
Војвођанска банка АД, Нови Сад	-	10	10
		<u>86,701</u>	<u>86,701</u>
Минус: Исправка вредности учешћа у капиталу		<u>(6,287)</u>	<u>(6,287)</u>
		<u>80,414</u>	<u>80,414</u>

Решењем Трговинског суда у Зрењанину од 28. јануара 2008. године, потраживања Друштва од правног лица БЕК Индустрија меса д.о.о. у стечају, Зрењанин, претходно пријављена у стечајном поступку код истог суда, конвертована су у капитал у редукованом износу од 6,276 хиљада динара. Друштво је извршило исправку вредности у целокупном износу.

18. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Пласмани запосленима:		
- по основу продатих станова	7,617	8,002
- по основу стамбених кредита	4,555	4,751
	<u>12,172</u>	<u>12,753</u>

19. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Материјал	663,482	724,989
Резервни делови	149,873	149,233
Алат и ситан инвентар	4,266	4,796
Дати аванси	5,195	10,602
	<u>822,816</u>	<u>889,620</u>
Минус: Исправка вредности залиха	<u>(51)</u>	<u>(51)</u>
	<u>822,765</u>	<u>889,569</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

20. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Купци:		
- у оквиру ЕПС-а	2,169,156	2,343,709
- у земљи	3,622,126	3,136,800
- у иностранству	23,862	22,048
Потраживања од запослених	23,840	418
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	3,181	3,585
Потраживања по основу осигурања штете	2,408	3,825
Остала потраживања	7,593	5,025
	<u>5,852,166</u>	<u>5,515,410</u>
Минус: Исправка вредности		
- купци у земљи	(3,026,079)	(2,757,764)
- осталих потраживања	(670)	(600)
	<u>(3,026,749)</u>	<u>(2,758,364)</u>
	<u>2,825,417</u>	<u>2,757,046</u>

Промене на исправци вредности потраживања од купаца у току 2009. и 2008. године приказане су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра 2009.	2008.
Стање на почетку године	2,757,764	2,890,862
Исправке у току године	303,898	120,674
Наплаћена отписана потраживања	(21,776)	(227,905)
Отпис исправљених потраживања купаца у стечају	(13,808)	(25,867)
Стање на крају године	<u>3,026,078</u>	<u>2,757,764</u>

21. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Краткорочни финансијски пласмани на дан 31. децембра 2009. године у износу од 35,000 хиљада динара се односе на краткорочно орочена динарска средства код Металс банке АД, Нови Сад, уз каматну стопу од 1.2% месечно.

22. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Текући рачуни:		
- у динарима	108,672	26,429
- у иностранској валути	47	108
Благајне и остала новчана средства	-	53
	<u>108,719</u>	<u>26,590</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

23. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
ПДВ садржан у примљеним фактурама	20,992	34,440
Обрачуната потраживања за више плаћен ПДВ	2,595	5,268
Унапред плаћени трошкови	31,444	28,036
	<u>55,031</u>	<u>67,744</u>

24. КАПИТАЛ

Друштво је на дан 31. децембра 2005. године имало исказани државни капитал, који је обухватао почетни капитал увећан за кумулиране ревалоризационе резерве, које су настале као резултат примене индекса раста цена на мало до 31. децембра 2000. године и кориговане приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године. На основу Закона о енергетици и Одлуке Владе Републике Србије о оснивању јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричном енергијом, Управни одбор ЈП ЕПС, Београд, је 23. новембра 2005. године, Одлуком о измени Одлуке о оснивању јавних предузећа за производњу термоелектричне енергије и топлотне енергије у комбинованим процесима у делу у којем је основано јавно предузеће Панонске електране, Нови Сад (Одлука Управног одбора ЈП ЕПС бр. 5914/6 од 23. новембра 2005. године и Решење о давању сагласности на Одлуку о измени Одлуке о оснивању јавних предузећа за производњу термоелектричне енергије и топлотне енергије у комбинованим процесима у делу у којем је основано јавно предузеће Панонске електране, Нови Сад, донето од стране Владе Републике Србије број под бројем 023-7587/2005 1. новембра 2005. године), Друштво је променило правну форму и од 1. јануара 2006. године послује као друштво са ограниченом одговорношћу.

На дан 1. јануара 2006. године код Агенције за привредне регистре уписана је промена правне форме Друштва у друштво са ограниченом одговорношћу и промена назива Друштва у Привредно друштво "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад. Такође, регистрован је уписани и уплаћени новчани капитал у износу од ЕУР 500 и неновчани капитал у износу од ЕУР 120,817,686 у власништву ЈП ЕПС, Београд.

Остали капитал приказан у билансу стања друштва на дан 31. децембра 2009. године односи се на сопствене ванпословне изворе, који су пренети приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије.

Основни капитал Друштва исказан у пословним књигама у износу од 17,270,872 хиљаде динара није усаглашен са износом који је уписан у Регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре Републике Србије (120,818,186 ЕУР односно 10,233,300 хиљада динара на дан 30. септембра 2005. године).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

25. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Дугорочна резервисања по основу бенефиција за запослене	94,798	88,119
Резервисања за судске спорове	115,000	-
	<u>209,798</u>	<u>88,119</u>

Дугорочна резервисања у износу од 106,112 хиљада динара односе се на утврђену садашњу вредност обавеза Друштва за отпремнине радницима за одлазак у пензију и за јубиларне награде, у складу са захтевима МРС 19: „Накнаде запосленима“.

Претпоставке коришћене за актуарски обрачун су следеће:

	31. децембар 2009.
Дисконтна стопа	6.0 %
Пројектовани раст зарада	1.0 %
Годишња стопа флукуације запослених	1.5 %

Током 2009. и 2008. године, кретања на резервисањима су била следећа:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Стање на почетку године	88,119	-
Резервисања у току године (напомена 9)	140,717	88,119
Исплате запосленима	(19,038)	-
Стање на крају године	<u>209,798</u>	<u>88,119</u>

26. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Дугорочни кредит у иностраној валути - Лондонски клуб поверилаца (минус текућа доспећа)	366,224 (24,415)	345,213 -
	<u>341,809</u>	<u>345,213</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

26. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Отплата рефинансираних кредита примљених из средстава Лондонског клуба поверилаца преко Војвођанске банке а.д., Нови Сад и припадајућих камата је била замрзнута након увођења санкција Уједињених нација у мају 1992. године. Преговори између Владе Републике Србије и Лондонског клуба поверилаца резултирали су у значајном смањењу обавеза (главница, камата и затезна камата обрачуната до 30. септембра 2004. године) у износу од 62% нове главнице. У складу са Законом о регулисању односа између СР Југославије и правних лица и банака са територије СР Југославије, који су првобитни дужници или гаранتي према повериоцима Париског и Лондонског клуба ("Службени Гласник СРЈ" број 36/2002), Друштво је било дужно да кредите одобрене од стране Лондонског клуба кредитора, отплати домаћим банкама под условима који неће бити мање повољни од оних дефинисаних споразумом са страним кредиторима. Друштво је извршило отпис 62% нове главнице дуга према Лондонском клубу поверилаца на дан 30. септембра 2004. године и усагласило износ нове главнице на основу дописа и ануитетних планова достављених од стране Народне банке Србије. Ефекти наведеног отписа евидентирани су у корист биланса успеха у 2005. години у износу од 579,330 хиљада динара. Према важећим законским прописима банке су биле дужне да, у складу са чланом 5. Закона, потпишу нове уговоре са дужницима, у којима ће се специфицирати износи обавеза и услови отплате дуга.

Уговор између Војвођанске банке а.д., Нови Сад и Друштва потписан је дана 22. августа 2006. године, којим су регулисане обавезе и отплата дуга. Према наведеном Уговору отписано је УСД 9,614,913, чиме је основни дуг сведен на износ од УСД 5,289,204. Отплата наведеног дуга почиње од 30. априла 2010. године. Камата обрачуната закључно са 31. децембром 2006. године, приписана је главници дуга и на тај начин увећана главница представља укупан износ дуга, са стањем на дан 31. децембра 2006. године. Камата се обрачунава по стопи од 3.75% годишње, закључно са 1. новембром 2009. године, а након тога па до коначне отплате дуга камата се обрачунава по стопи од 6.75% годишње. Камата се обрачунава шестомесечно на остатак главнице, а прве обавезе по основу камата доспеле су 1. маја 2007. године.

Доспеће дугорочних кредита приказано је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
- од 1 до 2 године	24,415	-
- од 2 до 3 године	24,415	23,014
- од 3 до 4 године	24,415	23,014
- од 4 до 5 година	24,415	23,014
- преко 5 година	268,564	276,171
	<u>366,224</u>	<u>345,213</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

27. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Репрограмиране обавезе у оквиру ЕПС:		
- по Споразуму из 2005.	43,989	88,974
- Београдска банка а.д. у стечају	76,063	76,063
- Југобанка а.д. у стечају	723	723
	<u>120,775</u>	<u>165,760</u>
Репорограмиране обавезе према добављачима – ЈП Србијагас, Нови Сад	-	36,254
	<u>120,775</u>	<u>202,014</u>
Минус: Део осталих дугорочних обавеза који доспева до једне године:		
- репрограмиране обавезе у оквиру ЕПС	-	(24,767)
- репрограмиране обавезе према добављачима – ЈП Србијагас, Нови Сад	-	(36,254)
	<u>120,775</u>	<u>140,993</u>

Репрограмиране обавезе у оквиру ЕПС-а, укључујући и доспећа до једне године, у укупном износу од 120,775 хиљада динара (31. децембар 2008. године: 165,760 хиљада динара) односе се на:

- дугорочне обавезе у износу од 43,989 хиљада динара репрограмиране у складу са Споразумом од 20. децембра 2005. године којим се ближе уређују услови, начин и рокови измиривања међусобних краткорочних и дугорочних потраживања и обавеза које су настале у интерним односима између ЈП ЕПС и јавних предузећа која је ЈП ЕПС основао, са стањем на дан 31. децембар 2004. године. У складу са напред поменутих споразумом, ЈП ЕПС је отписао део дугорочних обавеза Друштва, а остатак дуга се отплаћује у роковима и условима под којима ЈП ЕПС измирује те обавезе према кредиторима, и
- дугорочне обавезе у износу од 76,786 хиљада динара, по основу одобрених кредита из ранијих година од стране „Беобанке“ а.д. и „Југобанке“ а.д. (обе у стечају). На основу закљученог Уговора о регулисању дужничко-поверилачких односа између ЈП ЕПС, банака у стечају и Агенције за осигурање депозита од 24. марта 2008. године, усаглашена су стања дуга Друштва на дан 31. марта 2008. године према банкама у стечају и начини њиховог регулисања. На основу поменутог Уговора и каснијег обрачуна ЕПС-а, Друштво је на име камата ранијих година за период од 31. маја 2001. године до 1. јануара 2008. године, извршило корекцију почетног стања обавеза (текућег доспећа дугорочних обавеза у оквиру ЕПС-а) у износу од 17,517 хиљада динара, а претходно евидентиран износ обавеза по наведеним кредитима на рачуну краткорочних финансијских обавеза је, у складу са уговореним начином отплате, рекласификован на дугорочне обавезе.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

28. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Текућа доспећа обавеза по основу дугорочних кредита (напомена 26)	24,415	36,254
	<u>24,415</u>	<u>36,254</u>

29. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Примљени аванси	1,528	96
Добављачи:		
- у оквиру ЕПС-а	47,279	36,731
- у земљи	776,109	821,093
- у иностранству	23,863	22,048
	<u>848,779</u>	<u>879,968</u>

30. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	18,167	13,895
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	15,770	10,838
Остале обавезе	6,167	11,336
	<u>40,104</u>	<u>36,069</u>

31. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Обавезе за порез на додату вредност	8,528	48,699
Разграничени порез на додату вредност	47,599	93,282
Одложени приходи по основу примљених донација и остали јавни приходи	52,953	12,456
	<u>109,080</u>	<u>154,437</u>

Одложени приходи по основу примљених донација износе на дан 31. децембра 2009. године 49,110 хиљада динара (на дан 31. децембра 2008. године – 12,456 хиљада динара).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

31. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДАИ ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (наставак)

Примљена средства по основу донација могу се анализирати како следи:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2009.	2008.
Стање на почетку године	12,456	13,112
Примљена основна средства у току године	37,869	-
Пренос у приходе (за износ амортизације опреме)	(1,215)	(656)
Стање на крају године	49,110	12,456

32. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2009.	2008.
Примљене менице	731,127	579,901
Обавезе за издате гаранције и друге облике обезбеђења обавеза ЈП ЕПС	111,417	-
Процењена ратна штета у време НАТО агресије	9,120	9,120
Неискоришћени порески кредити	42,498	15,563
Туђи мазут на залихама	22,548	14,280
	916,710	618,864

33. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У редовном току пословања, Друштво ступа у односе са својим повезаним лицима, које је у складу са МРС 24 – „Обелодањивање повезаних страна“ адекватно обелоданило.

Стања потраживања и обавеза на дан 31. децембра 2009. односно 2008. године произашла из трансакција са повезаним правним лицима приказана су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2009.	2008.
Актива		
<i>Потраживања (напомена 20)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	2,169,156	2,343,709
Свега актива	2,169,156	2,343,709
Пасива		
<i>Обавезе према добављачима (напомена 29)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	43,065	33,294
- ПД Електровојводина, Нови Сад	4,214	3,437
	47,279	36,731
<i>Дугорочне обавезе (напомена 27)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	120,775	140,993
Свега пасива	168,054	177,724
Актива, нето	2,001,102	2,165,985

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

33. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Приходи и расходи из трансакција са повезаним правним лицима за годину која се завршава на дан 31. децембра 2009. односно 2008. године приказани су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Приходи		
<i>Приходи од продаје (напомена 6)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	2,488,915	4,840,126
<i>Финансијски приходи (напомена 11)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	-	14,603
Свега приходи	2,488,915	4,854,729
Расходи		
<i>Трошкови електричне енергије (напомена 7)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	(49,638)	(44,006)
- ПД Електровојводина, Нови Сад	(27,333)	(26,102)
	(76,971)	(70,108)
<i>Остали пословни расходи (напомена 10)</i>		
- ПД Електровојводина, Нови Сад	(498)	(692)
<i>Финансијски расходи (напомена 12)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	(15,624)	(24,835)
<i>Остали расходи</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	-	(744)
Свега расходи	(93,093)	(96,379)
Приходи, нето	2,395,822	4,758,350

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање капиталом

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал.

Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Управљање капиталом (наставак)

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Задуженост а)	1,484,962	1,592,934
Готовина и готовински еквиваленти	108,719	26,590
Нето задуженост	1,376,243	1,566,344
Капитал б)	4,488,434	4,296,504
Рацио нето дуговања према капиталу	0.31	0.36

а) Обавезе обухватају дугорочне и краткорочне обавезе,

б) Капитал укључује основни и остали капитал, резерве и акумулирани резултат.

Приликом израчунавања нето дуговања, поштујући начело опрезности, обавезама Друштва сучељена су искључиво промтно ликвидна средства – готовина и готовински еквиваленти. Показатељ односа нето задужености према капиталу показује величину задужености у динарима по једном динару капитала.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напмени 3 ових финансијских извештаја.

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Финансијска средства		
Учешћа у капиталу	80,414	80,414
Дугорочни финансијски пласмани	12,172	12,753
Потраживања од купаца	2,789,066	2,747,793
Остала потраживања	36,353	12,253
Готовина и готовински еквиваленти	108,719	26,590
	3,026,724	2,879,803
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	462,584	486,206
Обавезе према добављачима	847,251	879,872
Краткорочне финансијске обавезе	24,415	36,254
	1,334,250	1,402,332

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Категорије финансијских инструмената (наставак)

Основни финансијски инструменти Друштва су потраживања који настају директно из пословања, готовина и готовински еквиваленти, те обавезе према добављачима и дугорочне и краткорочне финансијске обавезе. У нормалним условима пословања Друштво је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Друштва овим ризицима. Друштво не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Друштво је изложено тржишним ризицима од промена курсева страних валута и промена каматних стопа.

Није било значајнијих промена у изложености Друштва тржишном ризику, нити у начину на који Друштво управља или мери тај ризик, осим оних истакнутих у напомени 37.

Девизни ризик

Друштво је изложено девизном ризику преко позиција готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца у иностранству и обавеза према добављачима који су деноминирани у страниј валути. Друштво не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, с обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Друштво послује, у великој мери зависи од мера Владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза деномираних у страниј валути и изражених у страниј валути и у динарима на датум извештавања била је следећа:

Девизни подбиланс	У страниј валути			
	Средства		Обавезе	
	2009.	2008.	2009.	2008.
На дан 31. децембра				
EUR	249,334	250,062	827,803	1,069,034
USD	-	-	6,914,307	6,968,248
На дан 31. децембра	У хиљадама динара			
	Средства		Обавезе	
	2009.	2008.	2009.	2008.
EUR валута	23,908	22,156	79,377	94,717
USD валута	-	-	461,381	438,303

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Друштво је осетљиво на промене девизног курса еура (EUR), а затим и долара (USD) према динару. У претходним табелама су наведени износи средства односно обавеза у страниј валути и у хиљадама динара применом средњег девизног курса на дан сваког приказаног биланса стања.

Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Друштва на пораст односно пад у висини од 10% курса динара у односу на дату страну валуту, у смислу повећања односно смањења монетарних средстава и обавеза деноминираних у страниј валути и исказаних у хиљадама динара, као последица кретања курса.

Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненаплаћена потраживања и неизмирене обавезе исказане у страниј валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута.

На дан 31. децембра	Средства		У хиљадама динара Обавезе	
	2009.	2008.	2009.	2008.
Исказано у EUR валути	2,391	2,216	7,938	9,472
Исказано у USD валути	-	-	46,138	43,830

У следећој табели приказан је нето ефекат кретања девизног курса у висини од 10%. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
EUR валута	(5,547)	(7,256)
USD валута	(46,138)	(43,830)
Нето утицај на резултат текућег периода	(51,685)	(51,086)

Ризик од промене каматних стопа

Друштво је изложено ризику од промене каматних стопа искључиво преко готовине и готовинских еквивалената депонованих на текућим рачунима код пословних банака, на која су одобрене варијабилне каматне стопе. С обзиром да се ради о ликвидним средствима, ризик од промене каматних стопа је низак. Краткорочне позајмице Друштво одобрава без камате.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа (наставак)

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Учешћа у капиталу	80,414	80,414
Дугорочни финансијски пласмани	12,172	12,753
Потраживања од купаца	2,789,066	2,747,793
Остала потраживања	36,353	12,253
	<u>2,918,005</u>	<u>2,853,213</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Готовина и готовински еквиваленти	108,719	26,590
	<u>108,719</u>	<u>26,590</u>
	<u>3,026,724</u>	<u>2,879,803</u>
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе према добављачима	847,251	879,872
	<u>847,251</u>	<u>879,872</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	120,775	140,993
	<u>120,775</u>	<u>140,993</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	341,809	345,213
Краткорочне финансијске обавезе	24,415	36,254
	<u>366,224</u>	<u>381,467</u>
	<u>1,334,250</u>	<u>1,402,332</u>

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Друштво перманентно прати финансијско стање и пословање својих значајних комитената, односно изложеност кредитном и ризику депоновања и улагања средстава.

Кредитни ризик представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Друштву измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Друштво. Изложеност Друштва овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса стања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

На основу анализе старосне структуре потраживања и процене руководства о наплативости, Друштво је на терет расхода текућег периода извршило индиректан отпис оних потраживања за која је процењен висок степен неизвесности наплате (напомена 14).

Најзначајнија појединачна потраживања од купаца (напомена 20) на дан биланса стања представљена су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
ЈП Електропривреда Београд	2,169,156	2,343,709
ЈКП Новосадска топлана	187,232	152,657
АИК банка АД, Ниш	208,281	-
ДП Грејање Зрењанин	140,672	126,672
Уралски завод Русија	23,862	22,048
ЈКП Топлификација Ср. Митровица	14,942	45,954
Спортски савез Зрењанин	8,949	5,907
Фабрика коже „Тоза“ Зрењанин	2,297	2,297
ЕДС Суботица	31,462	31,462
АД ИПОК Зрењанин	1,393	13,845
Остали	820	3,242
	<u>2,789,066</u>	<u>2,747,793</u>

Структура потраживања од купаца у смислу њихове доспелости на наплату на дан 31. децембра 2009. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	565,297	-	565,297
Доспела, исправљена потраживања од купаца	3,026,079	3,026,079	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	<u>2,223,769</u>	-	<u>2,223,769</u>
	<u>5,815,145</u>	<u>3,026,079</u>	<u>2,789,066</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

Структура потраживања од купаца у смислу њихове доспелости на наплату на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	836,065	-	836,065
Доспела, исправљена потраживања од купаца	2,757,764	2,757,764	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	1,911,728	-	1,911,728
	<u>5,505,557</u>	<u>2,757,764</u>	<u>2,747,793</u>

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2009. године у износу од 565,297 хиљада динара доспевају на наплату у периоду од 15 - 60 дана након датума издавања фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања.

Доспела, неисправљена потраживања од купаца

Процена је руководства Друштва да је степен неизвесности наплате доспелих потраживања низак, односно да су доспела потраживања у целости наплатива у кратком временском року, те није вршило индиректан отпис истих.

Старосна структура доспелих неисправљених потраживања:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
До 30 дана	-	79,188
Од 31 до 90 дана	221,093	234,600
Од 91 до 180 дана	230,602	537,966
Од 181 до 365 дана	1,772,074	1,059,974
	<u>2,223,769</u>	<u>1,911,728</u>

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Друштва које је успоставило одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Друштва као и управљањем ликвидношћу. Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Друштво бити у могућности да потраживања наплати.

Доспећа финансијских средстава на дан 31. децембра 2009. и 2008. године:

	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	У хиљадама динара 31. децембар 2009.	
				Преко 1 године	Укупно
Некаматносна	601,650	35,271	2,188,498	92,586	2,918,005
Варијабилна каматна стопа	108,719	-	-	-	108,719
	<u>710,369</u>	<u>35,271</u>	<u>2,188,498</u>	<u>92,586</u>	<u>3,026,724</u>

	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	У хиљадама динара 31. децембар 2008.	
				Преко 1 године	Укупно
Некаматносна	2,458,673	85,729	215,644	93,167	2,853,213
Варијабилна каматна стопа	26,590	-	-	-	26,590
	<u>2,485,263</u>	<u>85,729</u>	<u>215,644</u>	<u>93,167</u>	<u>2,879,803</u>

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Друштва. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Друштво бити обавезно да такве обавезе намири.

Доспећа финансијских обавеза на дан 31. децембра 2009. и 2008. године:

	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	У хиљадама динара 31. децембар 2009.	
					Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	24,139	774,778	48,604	-	-	847,521
Фиксна каматна стопа	-	-	24,415	73,245	268,564	366,224
Варијабилна каматна стопа	120,775	-	-	-	-	120,775
	<u>144,914</u>	<u>774,778</u>	<u>73,019</u>	<u>73,245</u>	<u>268,564</u>	<u>1,334,520</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика (наставак)

	У хиљадама динара					Укупно
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	
Некаматносна	879,872	-	-	-	-	879,872
Фиксна каматна стопа	-	-	-	92,057	253,156	345,213
Варијабилна каматна стопа	36,254	-	24,766	57,755	58,472	177,247
	<u>916,126</u>	<u>-</u>	<u>24,766</u>	<u>149,812</u>	<u>311,628</u>	<u>1,402,332</u>

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембра 2009. године и 31. децембра 2008. године:

	31. децембар 2009.		У хиљадама динара 31. децембар 2008.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Учешћа у капиталу	80,414	80,414	80,414	80,414
Дугорочни финансијски пласмани	12,172	12,172	12,753	12,753
Потраживања од купаца	2,789,066	2,789,066	2,747,793	2,747,793
Остала потраживања	36,353	36,353	12,253	12,253
Готовина и готовински еквиваленти	108,719	108,719	26,590	26,590
	<u>3,026,724</u>	<u>3,026,724</u>	<u>2,879,803</u>	<u>2,879,803</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити	462,584	462,584	486,206	486,206
Обавезе према добављачима	847,251	847,251	879,872	879,872
Краткорочне финансијске обавезе	24,415	24,415	36,254	36,254
	<u>1,334,250</u>	<u>1,334,250</u>	<u>1,402,332</u>	<u>1,402,332</u>

Обзиром на чињеницу да не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза на домаћем тржишту, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације за тржишно вредновање и обелодањивање фер вредности свих финансијских средстава и обавеза, Друштво процењује да књиговодствена вредност, не одступа материјално значајно од фер вредности финансијских инструмената, и да се као таква може сматрати једнаком са њиховом фер вредношћу, те да је као таква најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

35. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

На дан 31. децембра 2009. године, против Друштва се води неколико судских спорова радно-правне природе, чију вредност није могуће проценити. Истовремено, Друштво је тужбена страна у споровима чија је процењена вредност 1,473,811 хиљада динара. Руководство друштва је, сходно процени исхода спорова, донело одлуку о формирању резервисања, као што је приказано у Напомени 25.

Судски спорови које је Друштво водило ранијих година против дужника ради наплате потраживања, а над којима је у међувремену отпочео поступак стечаја или ликвидације, по сили закона, престали су. Првобитно утужена потраживања пријављена су у стечајну односно ликвидациону масу дужника.

36. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

37. АКТУЕЛНА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА

Пословање Друштва је под утицајем актуелне глобалне финансијске кризе и погоршаних привредних услова. У 2010. години се очекује додатно погоршање услова у привреди. Због садашње кризе на глобалном тржишту и њеног утицаја на српско тржиште, за очекивати је да ће Друштво пословати у отежаним и неизвесним привредним околностима. Утицај кризе на пословање Друштва тренутно није могуће у потпуности предвидети, те је стога присутан елемент опште неизвесности. Погоршање пословне ситуације у земљи ће вероватно утицати на положај одређених грана делатности, што ће се посредно одразити и на пословање Друштва.

Финансијска криза, која се наставља, до сада је ограничено утицала на финансијски положај и успешност пословања Друштва. Крајем трећег и током четвртог квартала 2009. године, када се финансијска криза пренела у Републику Србију, Друштво није имало проблема у одржавању ликвидности.

Потенцијалне последице финансијске кризе на пословање Друштва, могу да се огледају отежаним могућностима Друштва да обезбеди додатне изворе средстава. Отежан приступ изворима средстава би била и дугорочна последица, која према мишљењу руководства Друштва, не може имати пресудан утицај на пословање Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

38. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	31. децембар 2009.	У динарима 31. децембар 2008.
EUR	95.8888	88.6010
USD	66.7285	62.9000